

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/140/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613232622
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7613232622.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľky Ľ.V. T.B. A.. XX.XX.XXXX W.Ý. Q. P.E. A. J.. M. Č.. X zastúpenej JUDr. Erikou Šimovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Pribinovej č. 8 proti odporcovi U.E. T.E. A.. X.X.XXXX W. Q. L.G. A. J.. S.B. Č.. X/XX zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár s.r.o. Košice na ul. Ľudovej č. 14 o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k mal. U.E. T.E. A.. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves pracovisko Gelnica, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 15.1.2015 č.k. 13P 400/2013-156 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného a úprave styku na čas po rozvode, o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov a náhrade trov štátu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo navrhovateľky s odporcom. Na čas po rozvode zveril mal. U. do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Odporcu zaviazal prispievať na výživu mal. U. sumou 90,-€ mesačne od právoplatnosti rozsudku, ktorú je povinný platiť navrhovateľke vždy do 15. dňa mesiaca vopred. Odporca je oprávnený stretávať sa s mal. U. mimo obdobia letných prázdnin a sviatkov každý párný víkend v roku od piatku od 18.00 hod. do nedele do 16:00 hod. Počas letných prázdnin je odporca oprávnený stýkať sa s mal. U. každý rok od 2.7. od 18:00 hod. do 16.7. do 16:00 hod. a od 2.8. od 18:00 hod. do 16.8. do 16:00 hod., každý nepárny rok je odporca oprávnený stýkať sa s mal. U. v deň jeho narodenín t.j. 1.7. od 9:00 hod. do 18:00 hod., počas vianočných sviatkov od 23.12. od 18:00 hod. do 26.12. do 16:00 hod., každý nepárny rok od 28.12. od 18:00 hod. do 2.1. do 16:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý párný rok od "zeleného štvrtku" od 18:00 hod do "bielej soboty" do 16:00 hod a každý nepárny rok od "bielej soboty" od 18:00 hod. do "veľkonočného pondelka" do 16:00 hod. Odporca je povinný maloletého na začiatku styku prevziať v mieste bydliska otca a odovzdať na konci styku v mieste bydliska s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Súd odňal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov a navrhovateľku a odporcu zaviazal nahradiť trovy štátu v celkovej sume 431,60 € tak, že navrhovateľka aj odporca uhradia sumu po 215,80 € do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Odporcu súd nezaviazal zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Nesúhlasí s napadnutým rozsudkom vo výroku o určení výživného, pretože považuje výživné za primerané v sume 150,- Eur. Poukázala na to, že predložila podrobný rozpis výdavkov pre maloletého, ktoré vynaložila počas leta v r. 2014 v sume 890,- Eur, v decembri 387,52 Eur a tieto vynaložené náklady preukazujú, že sa zmenili pomery na strane dieťaťa, keďže jeho aktivity vyžadujú podstatne vyššie náklady aké boli

preukázané v čase uzatvorenia rodičovskej dohody. Nesúhlasí s úpravou styku počas letných prázdnin a vianočných sviatkov, pretože po podaní návrhu na rozvod manželstva ju odporca fyzicky napadol 11.10.2013 a spôsobil jej zranenia s dobou liečenia a práceneschopnosti od 12.10.2013 do 22.10.2013, za ktorý prečin bol odporca trestným rozkazom uznaný vinným a bol mu uložený peňažný trest 250,- Eur s náhradným trestom odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 16.1.2015 a zároveň bol odporca zaviazaný zaplatiť jej ako poškodenej škodu bolestné v sume 805,- Eur. Po tomto incidente sa s maloletým U. odsťahovala od odporcu k svojim rodičom a prirodzenou reakciou bolo, že chcela chrániť seba aj maloletého pred odporcom, ktorý bol v manželskom vzťahu dominantný, vyžadujúci autoritu a uznanie a ktorý ju aj pred 11.10.2013 viackrát udrel, slovné vyhrážal a nadával jej. Práve z týchto dôvodov žiadala v návrhu upraviť styk v minimálnom rozsahu tak ako bol v konaní sp. zn. 16P 424/2013 upravený každý párný víkend od piatku 19.30 hod. do nedele 16.00 hod. Uviedla, že maloletý U. navštevuje LŠU v Margecanoch, má často aj skúšky cez víkendy, so súborom chodí vystupovať, niekedy aj v zahraničí. Odporca spochybňuje jeho účasť na týchto podujatiach, obviňuje ju, že účelovo bráni synovi stretávať sa s ním a keď mal maloletý skúšku alebo vystúpenie tak sa jej vyhrážal políciou. Napriek tomu, keď odporca mal záujem stretnúť sa s maloletým U. mimo súdom určeného styku tak ju ignoruje, dohodne si s ním stretnutie a jej to ako matke neoznami. O odporcovom správaní voči maloletému svedčí udalosť 1.3.2015 keď odporca mal narodeniny tak vynadal maloletému, že mu nedoniesol darček a vykázal ho z bytu. Uviedla, že počas konania tvrdila, že odporca s maloletým chodí do pohostinstva aj keď len na pivo a kofolu, berie ho so sebou do stávkovej kancelárie a chodí s ním podávať tikety. Poukázala na to, že maloletý nechce byť s otcom počas letných prázdnin a ani počas vianočných sviatkov v takom rozsahu ako upravil súd. Cez letné prázdniny by chcel byť s otcom jeden týždeň v júli a jeden týždeň v auguste a počas vianočných sviatkov a koncom roka v rozsahu ako to uvádzala v návrhu. Čo sa týka oslobodenia od súdnych poplatkov poukázala na to, že jej finančná situácia je rovnaká ako v čase, keď jej súd priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a jej jediným príjmom je príjem zo závislej činnosti, žiaden majetok nevlastní, úspory nemá, okrem úspor pre maloletého U. a má mesačné výdavky vyššie ako doposiaľ. Vyslovila názor, že naďalej spĺňa podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, preto navrhuje výrok o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov zrušiť a výrok o trovách štátu navrhuje zmeniť tak, že trovy štátu v celkovej sume 431,60 Eur uhradí odporca do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a situácia sa nestabilizovala ani po rozvode. V komunikácii a v ich vzťahu pretrváva výrazné napätie a v popredí je riešenie partnerských problémov a vzájomné obviňovanie. Dieťa je neustále rukojemníkom ich konfliktu a nehody rodičov majú negatívny vplyv na vývoj maloletého, prejavujúci sa u neho najmä sklonom k pocitom viny a senzitívnym prežívaním, čo vedie u dieťaťa až na neurotický vývin jeho osobnosti, na ktorú skutočnosť boli obaja rodičia upozornení a boli odporúčaní využiť služby psychológa v záujme syna. Poukázal na to, že nemá námietky voči úprave styku otca s dieťaťom a podotkol, že ak by bol upravený styk so synom v zmysle návrhu matky, dieťa by nemohlo tráviť s otcom dlhšie dovolenkové pobyty, čo by bolo v jeho neprospech. Dňa 7.4.2015 maloletý U. so súhlasom matky sa dostavil na úrad a uviedol, že je smutný a momentálne nerád chodí k otcovi. Uviedol, že došiel do bytu mimo času určeného súdom, preto aby matke a sestre otvoril dvere a mohli si vziať z bytu svoje osobné veci. Medzi rodičmi došlo k hádke, pri konflikte zasahovala polícia. Následný pobyt dieťaťa u otca nebol dobrý, pretože otec mu vyčítal, že ho zradil a že takto sa to nerobí, že nesmie klamať. Z tejto udalosti je smutný, prežíva to ako traumu, radšej nechce chodiť k otcovi, lebo mu to stále pripomína a vyčítava mu tieto skutočnosti a nemôže už chodiť k príbuzným otca, pretože si to neprajú. Pýtal sa koho má počúvať, či otca alebo mamu a ako sa má správať, aby bolo všetko dobré. Nehody rodičov majú negatívny vplyv na celkový vývoj dieťaťa a prejavuje sa to u neho pocitom viny, tieto skutočnosti si nevie vysvetliť a ani to, že sa stáva obeťou vzájomných nezhôd svojich rodičov.

Výroky rozsudku súdu prvého stupňa o rozvode manželstva, výchove a súdom poplatku odvolaním napadnuté neboli, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 cit. zák. ust. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok prvého stupňa v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktorému predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení zákona o rodine, dostatočne sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcimi sa predmetu konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky ohľadne určenia výživného na čas po rozvode odvolací súd zdôrazňuje, že pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby nepatrí len výživa (stravovanie) vo vlastnom zmysle slova, ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, a prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré sú zohľadnené pri určení výživného sú rôzne, podľa okolností každého konkrétneho prípadu. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadnuť aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Súd prvého stupňa správne pri rozhodovaní o výživnom porovnával pomery účastníkov s pomermi v čase dorozvodovej úpravy pomerov vedenom na konajúcom súde pod sp.zn. 16P 424/2013, ktorým rozsudkom právoplatným 12.2.2014 schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej mal. U. zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 90,- € mesačne od 1.1.2014 a zároveň sa rodičia dohodli na úprave styku otca s maloletým každý párnny víkend od piatku 19.30 hod. do nedele 16.00 hod. Pretože sa jedná o totožné obdobia a počas ktorých k výraznej zmene pomerov na strane účastníkov nedošlo a odvolací súd je toho presvedčený, že určené výživné vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady je primerané zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca a zohľadňuje rozsah odôvodnených potrieb maloletého U.. Určené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého, ktoré netreba podrobnejšie preukazovať, pretože ich všeobecný rozsah vyplýva pre súd z jeho rozsiahlej rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p.). Odvolací súd dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že výživné v rozsahu 90,-€ mesačne je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca a zohľadňuje odôvodnené potreby maloletého. Konajúci súd sa vysporiadal aj s námietkami matky uplatnenými v odvolaní ohľadne úpravy styku otca s maloletým, ktoré tvorili jej obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a matka ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa o úprave styku otca s maloletým odvolací súd dodáva, že právo styku rodiča s dieťaťom je novým právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča (ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti) zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Právo styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa článku 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to zn. počas pracovných dní, školského roka, ako aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Úprava stretávania pod tento rozsah je obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných v ust. § 25 ods. 13 Zákona o rodine. Zákon o rodine prioritizuje dohodu rodičov o úprave styku, ale v prípade, ak rodičia nie sú schopní dohodnúť sa na úprave styku, upraví styk autoritatívne súd, pričom prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický rozvoj, zohľadňuje vek dieťaťa a jeho zdravotný stav, prípadne školskú dochádzku, mimoškolskú činnosť, vzdialenosť bydlísk rodičov, pracovné zaťaženie rodičov a podobne, a tak, aby aj z týchto aspektov bol určený styk úspešne realizovateľný. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdením najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov a realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vzťah dieťaťa rodiča a dieťaťa je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj svoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale

aj so svojím otcom, pretože ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného rodiča má spravidla za následok nedostatky správania a myslenia dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky a styk tohto rodiča s dieťaťom, a to hlavne vedením dieťaťa k tomu, aby malo pozitívny vzťah k tomu rodičovi. V prípade, ak rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti nevytvára priaznivé podmienky pre realizáciu dieťaťa styku s druhým rodičom, možno mať vážne pochybnosti o výchovnej spôsobilosti takéhoto rodiča. V tomto prejednávacom prípade súd prvého stupňa dostatočne zohľadnil existujúce pomery rodičov, vek dieťaťa, rešpektujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa upravil styk otca s maloletým s prihliadnutím aj na závery znaleckého dokazovania a stanovisko kolízneho opatrovníka v rámci šetrenia pomerov u oboch rodičov a vylúčením mal. U..

Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky týkajúcich sa odňatia matke oslobodenia od súdnych poplatkov a povinnosti matky nahradiť trovy štátu v polovici v sume 215,80 €, odvolací súd poznamenáva, že po preskúmaní napadnutých výrokov rozsudku súdu prvého stupňa dospel k záveru, že vzhľadom na to, že v zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. je predpokladom pre uloženie povinnosti nahradiť štátu trovy konania jednak výsledok konania, ktorý dovoľuje záver o uložení tejto povinnosti účastníkovi a tiež skutočnosť, že ten, komu má byť povinnosť uložená, nespĺňa predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p., odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa preskúmal pomery matky, ktorú v zmysle vyššie uvedeného postihuje povinnosť nahradiť štátu trovy konania v rovnakom rozsahu ako otca maloletého. Odvolací súd zastáva rovnaký právny názor ako súd prvého stupňa, že matka nespĺňa predpoklady pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov a jej pomery jej umožňujú nahradiť štátu trovy konania v stanovenej výške 215,80 €, pretože dosahuje pravidelný priemerný čistý mesačný príjem 562,48 €, preto súd prvého stupňa správne rozhodol po zistení všetkých relevantných skutočností, že súčasné pomery matky oslobodenie od súdnych poplatkov už neodôvodňujú, preto správne v súlade s ust. § 138 ods. 5 O.s.p. priznané oslobodenie odňal a podľa § 148 ods. 1 O.s.p. správne zaviazal matku nahradiť štátu trovy konania v polovici, t.j. v sume 215,80 €, nakoľko nariadené znalecké dokazovanie a jeho výsledok boli v záujme všetkých účastníkov konania, najmä v záujme mal. U.. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.